

**ГЛАВНА СЛУЖБА ЗА РЕВИЗИЈУ
ЈАВНОГ СЕКТОРА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

**ГОДИШЊИ РЕВИЗОРСКИ
ИЗВЈЕШТАЈ за 2014. годину**

**сачињен у складу са чланом 21., став 6. Закона о
ревизији јавног сектора Републике Српске ("Службени
гласник Републике Српске", бр. 98/05 и 20/14)**

Бања Лука, августа 2014. године

С А Д Р Ж А Ј

	Стр.
УВОД	3
1. ЕКСТЕРНА ЈАВНА РЕВИЗИЈА КОЈУ ПРОВОДИ ГЛАВНА СЛУЖБА ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	5
2. РЕЗУЛТАТИ ПРОВЕДЕНИХ ФИНАНСИЈСКИХ РЕВИЗИЈА	7
2.1. Извршене финансијске ревизије за фискалну 2012. годину у периоду од 1. септембра 2013. до 31. децембра 2013. године	7
2.2. Планиране и извршене финансијске ревизије за фискалну 2013. годину у периоду до 31. августа 2014. године	8
2.3. Врсте ревизорских мишљења према ISA – ISSAI ревизорским стандардима	16
2.4. Значајни налази и препоруке финансијске ревизије у извјештајном периоду	18
2.5. Анализа провођења препорука датих субјектима ревизије	22
3. РЕЗУЛТАТИ ПРОВЕДЕНИХ РЕВИЗИЈА УЧИНКА	24
3.1. Општи закључци актуелног циклуса ревизије учинка	25
3.2. Ревизија учинка "Управљање наплатом доприноса"	26
3.3. Ревизија учинка "Запошљавање у јавној управи"	27
3.4. Ревизија учинка „Утврђивање и наплата изворних прихода у јединицама локалне самоуправе у РС"	28
3.5. Накнадни преглед провођења препорука из извјештаја о ревизији учинка "Додјела и реализација концесија из области енергетике (мале хидроелектране) у РС	29
4. ПОСЕБНЕ РЕВИЗИЈЕ	30
5. ЗАКЉУЧАК	31

УВОД

У складу са одредбама члана 18., ст. 3., 4. и 5. и члана 19. Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 98/05 и 20/14), Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске (у даљем тексту: Главна служба за ревизију) у извјештајном периоду вршила је финансијске ревизије Консолидованог годишњег финансијског извјештаја за кориснике буџета Републике Српске, финансијске ревизије финансијских извјештаја министарстава и других буџетских корисника (Преглед прихода, примитака, расхода и издатака; Преглед имовине, обавеза и извора; Извјештај о броју и структури запослених и др.), припремљених и презентованих за фискалну 2013. годину, као и ревизије учинка одређених владиних програма, пројеката и активности.

На основу сваке проведене ревизије, Главна служба за ревизију је изразила одговарајуће ревизорско мишљење. Чланом 21. Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске (у даљем тексту: Закон о ревизији) регулисано је да је Главна служба за ревизију обавезна да коначне ревизорске извјештаје достави свакој институцији у којој је извршена ревизија, Одбору за ревизију Народне скупштине Републике Српске, Предсједнику Републике Српске, Влади Републике Српске и Министарству финансија Републике Српске.

Према истом члану Закона о ревизији, копије ревизорских извјештаја могу се доставити и другим институцијама, јавном тужиоцу Републике Српске и Министарству унутрашњих послова. Главна служба за ревизију је дужна да извјештаје о ревизији јавно објави одмах након достављања таквих извјештаја.

Чланом 24. Закона о ревизији Главној служби за ревизију прописано је да је Главна служба за ревизију дужна да органима за спровођење закона, на њихов захтјев, достави копију било ког јавно објављеног ревизорског извјештаја или неког његовог дијела, као и копију било ког документа прибављеног током спровођења процеса ревизије. У случају изражавања негативног ревизорског мишљења о спроведеној финансијској ревизији, копија дијела ревизорског извјештаја означеног називом "Извјештај главног ревизора", обавезно се доставља Главном републичком тужиоцу Републике Српске.

Према одредбама члана 21., став 6. Закона о ревизији, Главна служба за ревизију дужна је да најважније налазе и препоруке садржане у извјештајима о проведеним финансијским ревизијама, ревизијама учинка и посебним ревизијама обухвати у свом годишњем ревизорском извјештају којег доставља Народној скупштини Републике Српске. Годишњи ревизорски извјештај мора бити достављен заједно са извјештајем о ревизији владиног консолидованог годишњег извјештаја о извршењу буџета, као његов саставни дио.

Предмет финансијске ревизије су финансијски извјештаји Генералног секретаријата Владе Републике Српске и владиних министарстава, Службе предсједника Републике Српске, Народне скупштине Републике Српске, Вијећа народа Републике Српске, управних организација, других буџетских корисника, (ванбуџетских) фондова, јавних предузећа, јавних установа и других ентитета јавног сектора. Руководства ревидованих институција одговорна су за припрему и фер презентацију информација у финансијским извјештајима. Ова одговорност обухвата осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских

ГОДИШЊИ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ за 2014. годину

извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале услед преваре и грешке.

У погледу економичности, ефикасности и ефикасности са којим институција користи расположиве ресурсе у испуњењу својих функција, Главна служба за ревизију има право да изврши преглед или испитивање одређеног аспекта пословања, тј. да проведе ревизију учинка цијеле или дијела институције, програма или активности. Главна служба за ревизију о тако извршеним ревизијама извјештај подноси у складу са чланом 21. Закона о ревизији.

Према члану 19. Закона о ревизији, Влада и ревидоване институције обавезни су да у року од 60 дана од дана пријема коначног извјештаја о спроведеној ревизији учинка сачине Акциони план за спровођење препорука ревизије учинка и да га доставе Главној служби за ревизију и надлежном скупштинском одбору ради праћења спровођења датих препорука

Одговорност Главне службе за ревизију је да изрази мишљење о финансијским извјештајима на основу финансијске ревизије проведене у складу са Законом о ревизији и ISSAI оквиром међународних стандарда ревизије, као и релевантним интерним актима Главне службе за ревизију. Законском и професионалном регулативом важећом у Републици Српској од ангажованог ревизорског особља захтијева се да ревизију проводи у складу са етичким захтјевима, те да ревизију планира и изврши на начин који омогућава да се у разумној мјери стекне увјерење да ревидовани финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе, те да је пословање ревидоване институције у свим материјално значајним аспектима усклађено са важећом законском и другом релевантном регулативом.

По природи ствари, свака екстерна ревизија укључује спровођење поступака у циљу прибављања адекватних ревизорских доказа. У случају финансијске ревизије, ревизори прибављају ревизорске доказе о усклађености пословања и о фер презентацији информација у ревидованим финансијским извјештајима.

По окончању сваке ревизије Главна служба за ревизију је ревидованим институцијама редовно достављала нацрт ревизорског извјештаја, ради давања примједби у складу са чланом 20. Закона о ревизији.

Послије прихватања или одбијања примједби, свакој ревидованој институцији, као и другим корисницима информација из ревизорских извјештаја предвиђеним Законом о ревизији, достављен је коначан ревизорски извјештај. Одмах након тога, сви коначни ревизорски извјештаји су у складу са одредбама члана 21., став 7. Закона о ревизији објављени на веб страници Главне службе за ревизију (www.gsr-rs.org).

1. ЕКСТЕРНА ЈАВНА РЕВИЗИЈА КОЈУ ПРОВОДИ ГЛАВНА СЛУЖБА ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Врховне ревизорске институције у свакој земљи стандардно играју кључну улогу у ревизији система и процеса управљања јавним средствима. Као такве, оне континуирано доприносе стабилности система финансијског управљања и одговорности свих корисника средстава у оквиру свеукупне јавне потрошње.

Традиционално схватање примарне улоге екстерног јавног ревизора, као лица које првенствено треба да провјерава да ли су јавна средства коришћена намјенски или не, као и да ли су извјештаји о трошењу јавних средстава припремљени у складу са општеприхваћеним оквиром за финансијско извјештавање у јавном сектору, постепено се мијења. Екстерни јавни ревизори су све више заинтересовани и за то да ли су јавна средства коришћена на економичан и ефикасан начин, да ли су циљеви којима су та средства била намијењена остварени, односно да ли је при трошењу јавних средстава остварена жељена ефективност, те да ли је и у којој мјери пословање ентитета јавног сектора било усклађено са релевантном законском регулативом.

У свом раду, тј. у провођењу законом утврђене ревизије, Главна служба за ревизију обавезна је да примјењује INTOSAI стандарде ревизије и ревизорске стандарде Међународне федерације рачуновођа (IFAC). Дакле, из домена професионалне регулативе, за ревизију коју проводи Главна служба за ревизију кључни су "INTOSAI ревизорски стандарди", који заправо обухватају скуп ревизорских, односно ISSAI стандарда, развијених од стране Међународне организације врховних ревизорских институција (INTOSAI), те Међународни стандарди ревизије, развијени под окриљем IFAC-а.

ISSAI ревизорски стандарди обухватају четири нивоа стандарда, начела и принципа битних за законом прописану екстерну ревизију у јавном сектору и то:

- Ниво 1: Основне принципе,
- Ниво 2: Предуслове за функционисање врховних ревизорских институција,
- Ниво 3: Основне принципе ревизије и
- Ниво 4: Смјернице за ревизију.

Ниво 1 ISSAI ревизорских стандарда обухвата основне принципе функционисања врховних ревизорских институција, садржане у Лимској декларацији о смјерницама за начела ревизије.

Ниво 2 ISSAI ревизорских стандарда, поред осталог, обухвата:

- Мексичку декларацију о независности врховних ревизорских институција, усвојену на XIX Конгресу INTOSAI-а, одржаном у Мексику,
- INTOSAI смјернице за добре праксе повезане са независношћу врховних ревизорских институција,
- принципе транспарентности и одговорности,
- кодекс етике,
- принципе контроле квалитета и др.

Ниво 3 ISSAI ревизорских стандарда обухвата:

- основне принципе ревизије јавног сектора,
- основне принципе финансијске ревизије,
- основне принципе ревизије учинка, те

ГОДИШЊИ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ за 2014. годину

- основне принципе ревизије усклађености.

Коначно, ниво 4 ISSAI ревизорских стандарда обухвата Међународне стандарде ревизије допуњене посебним смјерницама и упутствима релевантним за финансијску ревизију ентитета јавног сектора коју проводе врховне ревизорске институције, те смјернице за ревизију учинка и ревизију усклађености.

У претходном периоду, у Републици Српској нису постојали доступни преводи на српски језик свих дијелова релевантног ISSAI оквира, нити је системски био уређен поступак превођења и осигурања доступности ажурних превода ревизорских стандарда ангажованом ревизорском особљу, као и другим заинтересованим корисницима, укључујући и кориснике информација из ревизорских извјештаја. Квалитетно рјешење наведеног проблема од посебног је значаја за функционисање и даљи развој Главне службе за ревизију.

Акционим планом развоја Главне службе за ревизију, који се налази у прилогу Стратегије развоја Главне службе за ревизију јавног сектора Републике Српске у периоду од 2014. до 2020. године¹ предвиђен је, поред осталог, превод одређеног броја ISSAI ревизорских стандарда, укључујући и стандарде, односно смјернице које се односе на ревизију учинка и ревизију усклађености.

У току 2013. године, Главна служба за ревизију је самостално вршила превод једног дијела ISSAI ревизорских стандарда и смјерница са четвртог нивоа ISSAI оквира, док је у организацији Координационог одбора за ревизију институција БиХ извршено ажурирање превода стандарда који чине други и трећи ниво ISSAI оквира.

Комплетан преглед ISSAI оквира ревизорских стандарда и смјерница који се примјењују у екстерној јавној ревизији у Републици Српској и БиХ објављен је у "Службеном гласнику Републике Српске", бр. 55/11 и 49/14.

¹ Стратегија развоја Главне службе за ревизију усвојена је на 30. редовној сједници Народне скупштине Републике Српске, одржаној 11. октобра 2013. године, а Закључак о усвајању Стратегије објављен је у "Службеном гласнику Републике Српске", број 92/13 од 29. октобра 2013. године.

ГОДИШЊИ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ за 2014. годину

2. РЕЗУЛТАТИ ПРОВЕДЕНИХ ФИНАНСИЈСКИХ РЕВИЗИЈА

У складу са планом ревизорских активности утврђеним за 2012. годину, у периоду од 1. септембра 2013. до 31. децембра 2013. године, сектор финансијске ревизије завршио је преосталих 11 (једанаест) планираних финансијских ревизија за фискалну 2012. годину и двије посебне (финансијске) ревизије по захтјеву Одбора за ревизију Народне скупштине Републике Српске.

2.1. Извршене финансијске ревизије за фискалну 2012. годину у периоду од 1. септембра 2013. до 31. децембра 2013. године

Планиране преостале финансијске ревизије за 2012. годину обухватају Фонд за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске, градове: Бања Лука, Бијељина и Источно Сарајево и општине: Србац, Вукосавље, Источни Дрвар, Оштру Луку, Берковиће, Соколац и Трново.

Посебне ревизије односе се на финансијске ревизије Пројекта "NORBAS" (проводи се на Универзитету у Бањој Луци) и општине Градишка.

За 13 извршених ревизија у периоду од 01.09 – 31.12.2013. године дато је 1 позитивно мишљење, 8 мишљења са резервом и 4 негативна мишљења.

Позитивно мишљење дато је за Пројекат "NORBAS". У 8 финансијских ревизија изражено је мишљење са резервом и за финансијске извјештаје и за усклађеност, док су у преостале 4 финансијске ревизије изражена негативна мишљења (и за финансијске извјештаје и за усклађеност).

Уз мишљења са резервом, код 5 финансијских ревизија извршено је скретање пажње на одређена питања у складу са ISSAI 1706.

Табела бр. 1: Преглед извршених финансијских ревизија у периоду од 1. септембра 2013. до 31. децембра 2013. године

Р.бр.	Субјекти ревизије	Ревизорско мишљење		
		Финансијски извјештаји	Усклађеност пословања	Скретање пажње
1	Фонд за ПИО Републике Српске	мишљење са резервом	мишљење са резервом	да
2	Град Бања Лука	мишљење са резервом	мишљење са резервом	да
3	Град Бијељина	мишљење са резервом	мишљење са резервом	да
4	Општина Србац	мишљење са резервом	мишљење са резервом	не
5	Општина Вукосавље	мишљење са резервом	мишљење са резервом	да
6	Општина Источни дрвар	мишљење са резервом	мишљење са резервом	да
7	Општина Оштра Лука	негативно мишљење	негативно мишљење	-
8	Општина Берковићи	мишљење са резервом	мишљење са резервом	не
9	Град Источно Сарајево	негативно мишљење	негативно мишљење	-

ГОДИШЊИ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ за 2014. годину

10	Општина Соколац	мишљење са резервом	мишљење са резервом	не
11	Општина Трново	негативно мишљење	негативно мишљење	-
12	Пројекат НОРБАС	позитивно мишљење	позитивно мишљење	не
13	Општина Градишка	негативно мишљење	негативно мишљење	-

2.2. Планиране и извршене финансијске ревизије за фискалну 2013. годину у периоду до 31. августа 2014. године

У складу са Законом о ревизији (чл. 3. и 16.) у периоду од 01.01 – 31.08.2014. 2013. године планирано је провођење укупно 34 финансијске ревизије, уз напомену да је у случају министарстава у Влади Републике Српске планирана и проведена ревизија њихових збирних финансијских извјештаја у које су укључени појединачни финансијски извјештаји свих субјеката који припадају конкретном ресорном министарству, тако да је укупан број ентитета јавног сектора обухваћених планом ревизија објективно далеко већи од укупног броја проведених финансијских ревизија².

У план су укључене и двије финансијске ревизије по захтјеву Одбора за ревизију Републике Српске за субјекте ревизије које Одбор одреди.

Преглед планираних финансијских ревизија, уз упоредни приказ (збирног) буџета институција, дат је у следећој табели.

Табела бр. 2: Преглед планираних финансијских ревизија за фискалну 2013. годину

Р.бр	Субјекти ревизије	Буџет за 2012
	Корисници буџета Републике Српске	
1	Служба председника Републике Српске	8.955.000
2	Народна скупштина Републике Српске	9.509.500
3	Вијеће народа Републике Српске	2.934.000
4	Генерални секретаријат Владе Републике Српске	5.892.000
5	Министарство финансија Републике Српске	50.674.000
6	Министарство унутрашњих послова Републике Српске	154.482.000
7	Министарство просвјете и културе Републике Српске	366.088.000
8	Министарство правде Републике Српске	96.612.000
9	Министарство породице, омладине и спорта Републике Српске	6.440.000
10	Министарство управе и локалне самоуправе Републике Српске	6.769.000
11	Министарство науке и технологије Републике Српске	8.212.000
12	Министарство здравља и социјалне заштите Републике Српске	30.288.000
13	Министарство индустрије, енергетике и рударства Републике Српске	23.914.000
14	Мин. пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске	106.943.000
15	Министарство саобраћаја и веза Републике Српске	30.424.000
16	Министарство трговине и туризма Републике Српске	7.853.000
17	Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске	4.432.000
18	Министарство рада и борачко инвалидске заштите Републике	469.918.000

² Алтернатива је да се, уз ревизорски извјештај за збирни финансијски извјештај на нивоу одређеног министарства, за сваки појединачни субјект укључен у финансијску ревизију на том нивоу изда појединачни ревизорски извјештај.

ГОДИШЊИ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ за 2014. годину

	Српске	
19	Министарство за економске односе и регионалну сарадњу Републике Српске	9.328.000
20	Министарство за избјегла и расељена лица Републике Српске	11.648.000
21	Пореска управа Републике Српске	23.338.000
22	Републичка управа за геодетске и имовинско правне послове Републике Српске	14.406.000
23	Консолидовани извјештај буџета Републике Српске	1.945.000.000
	Ванбуџетски фондови у Републици Српској	
24	Фонд за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске	930.000.000
25	Фонд здравственог осигурања Републике Српске	550.000.000
26	Фонд дјечије заштите Републике Српске	58.000.000
27	Завод за запошљавање Републике Српске	84.000.000
	Јединице локалне самоуправе	
28	Општина Шипово	5.578.294
29	Општина Купрес	314.000
30	Општина Невесиње	5.552.411
31	Општина Источни Мостар	271.879
32	Општина Калиновик	2.023.600
33	Општина Власеница	4.600.000
	Јавна предузећа	
34	ЈП "Жељезнице Републике Српске" а.д. Добој	76.000.000

У складу са планом ревизијских активности за 2013. годину, у ревизијском циклусу од 01.01 – 31.08.2014. године, проведено је 27 финансијских ревизија буџетских корисника (укључујући четири ванбуџетска фонда), финансијска ревизија код једног јавног предузећа и 5 финансијских ревизија код јединица локалне самоуправе.

По захтјеву Одбора за ревизију прихваћена је финансијска ревизија ЈП "Жељезнице Републике Српске" а.д. Добој за 2012. годину. До датума овог извјештаја Одбор за ревизију је, умјесто планиране финансијске ревизије ЈП "Жељезнице Републике Српске" за 2013. г. одобрио финансијску ревизију за 2013. годину код ЈП "Путеви Републике Српске", која ће се извршити после 31.08.2014. године.

Ревизијом корисника буџета Републике Српске и годишњег Консолидованог извјештаја о извршењу буџета Републике обухваћено је око **99% буџета Републике за 2013. годину** кроз извршене ревизије код институција за које је Законом о ревизији прописана обавезна ревизија за сваку извјештајну годину.

Ревизијом која је проведена у периоду од 01.01 – 31.08.2014. године обухваћени су сви планирани субјекти ревизије (изузев општине Невесиње код које је ревизија у завршној фази), и то:

- **Институције од посебног значаја (4):** Народна скупштина Републике Српске, Вијеће Народа Републике Српске, Служба предсједника Републике Српске и Генерални секретаријат владе Републике Српске;
- **Министарства (16):** ревизије збирних финансијских извјештаја свих министарстава;
- **Републичке управе (2):** Пореска управа Републике Српске и Републичка управа за геодетске и имовинско правне послове;

ГОДИШЊИ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ за 2014. годину

- **Фондови (4):** Фонд за дјечију заштиту, Завод за запошљавање, Фонд здравственог осигурања и Фонд за пензијско и инвалидско осигурање.
- **Јавна предузећа (1):** ЈП "Жељезнице Републике Српске" за 2012. годину;
- **Консолидовани годишњи извјештај о извршењу буџета Републике Српске (1);**
- **Јединице локалне самоуправе (5):** општина Купрес, општина Шипово, општина Власеница, општина Источни Мостар и Општина Калиновик.

У току су финансијске ревизије у општинама Невесиње, Језеро и Мркоњић Град.

Збирним финансијским извјештајима министарстава су у већем или мањем обиму обухваћене све институције које су у надлежности министарстава, а које састављају одвојене, појединачне финансијске извјештаје. Појединачни финансијски извјештаји и поступак "консолидације" прегледани су код свих институција и министарстава, а детаљна испитивања финансијских извјештаја су извршена код оних институција у надлежности министарстава за које је процијењен висок ризик настанка материјално значајних грешака и неусклађености. Критеријуми за процјену ризика обухватили су вриједност буџета одобреног за 2013. год., број запослених, суму активе/пасиве, обим јавних набавки, број раније датих препорука и врсту раније датог ревизијског мишљења.

Обухват детаљних испитивања код институција у надлежности министарства је готово 100% код свих, изузев Министарства правде и Министарства просвјете и културе. С обзиром на сложеност ових министарстава и број институција у оквиру њих, на основу извршене процјене ризика, детаљна испитивања финансијских извјештаја проведена су на следећи начин:

- *код Министарства правде*, осим Министарства као потрошачке јединице, обухваћени су и узорком одабрани појединачни финансијски извјештаји за: Окружно тужилаштво Бања Лука, Републичко и Специјално тужилаштво Републике Српске, Окружни суд Бања Лука, Основне судове – Бања Лука, Бијељина и Фоча, Казнено-поправне заводе у Бањој Луци, Бијељини и Фочи, Републички центар за истраживање рата, ратних злочина и тражење несталих, те Центар за едукацију судија и тужилаца у Републици Српској и Центар за бесплатну правну помоћ;
- *код Министарства просвјете и културе*, осим Министарства као потрошачке јединице, обухваћени су узорком одабрани финансијски извјештаји: институција основног образовања (21), институција средњег образовања (6), институција високог образовања (11), институција културе (2) и студентских и ђачких домована (2).

Поред наведеног, на бази узорка извршено је провјеравање свих значајнијих прихода и примитака као и расхода и издатака исказаних у збирном финансијском извјештају о извршењу буџета (плате и накнаде које чине око 80% буџета су у потпуности испитане, све значајније групе расхода на збирном нивоу су такође испитане). Начин "консолидације" институција у оквиру Министарства је детаљно провјерен. Све значајније набавке извршене током

ГОДИШЊИ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ за 2014. годину

2013. године у оквиру министарства и институција у његовој надлежности су такође провјерене.

За финансијске ревизије које су извршене у периоду 01.01 – 31.08.2014. године, њих укупно 33, дато је 9 позитивних мишљења, 21 мишљење са резервом и 3 негативна мишљења.

На основу извршених ревизија код корисника буџета Републике Српске и фондова (27), за 7 финансијских извјештаја је дато чисто позитивно мишљење, за 2 је дато позитивно мишљење са скретањем пажње, за 17 финансијских извјештаја је дато мишљење са резервом и за 1 финансијски извјештај је дато негативно мишљење. Уз мишљење са резервом за 14 субјекта ревизије је извршено скретање пажње на одређена питања.

На основу извршених 5 финансијских ревизија код јединица локалне самоуправе изражена су мишљења са резервом за 4 општине и негативно мишљење за једну општину.

За финансијски извјештај ЈП "Жељезнице Републике Српске" за 2012. годину изражено је негативно мишљење.

Субјекти ревизије су доставили примједбе на укупно 20 нацрта ревизијских извјештаја (буџетски корисници 18; јединице локалне самоуправе 1 и јавно предузеће 1). Све примједбе су са дужном пажњом и на професионалан начин размотрене од стране одговорних у Главној служби за ревизију. Примједбе које су биле документоване и оправдане прихваћене су и извршене су одговарајуће корекције у коначним ревизијским извјештајима.

Највећи број примједби није документован новим и релевантним доказима и углавном се сводио на образложења разлога због којих је дошло до одређених грешака, неправилности или неусклађености које су квалификоване у ревизијским извјештајима. Такве примједбе нису прихваћене, јер суштински нису имале утицаја на налазе и закључке које су ревизијски тимови презентовали у ревизијским извјештајима на основу спроведених ревизијских поступака и метода испитивања.

У складу са ISSAI ревизорским стандардима и смјерницама за ревизију у јавном сектору, као и усвојеном методологијом рада Главне службе за ревизију, ревизорско мишљење након проведене финансијске ревизије изражава се кроз два одвојена пасуса.

Први пасус односи се на мишљење о тачности, фер и истинитости презентације информација у финансијским извјештајима, док се други односи на мишљење о усклађености пословања ревидованог субјекта са значајном законском регулативом, у смислу захтјева садржаних у *ISA 250 – Разматрање примјене закона и прописа у обављању ревизије финансијских извјештаја*.

Захтјеви овог ISA ревизорског стандарда осмишљени су као помоћ ревизору у идентификовању материјално погрешних исказа у финансијским извјештајима услед неусклађености са законима и прописима. У њему се прави разлика у погледу одговорности ревизора да оцијени усклађеност пословања ревидованог субјекта са двије различите категорије закона и прописа и то:

- закона и прописа за које је општеприхваћено да имају директан ефекат на утврђивање материјално значајних износа и објелодањивања у

ГОДИШЊИ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ за 2014. годину

финансијским извештајима, као што су закони и прописи у вези са пензијама, порезима и др., те

- других закона и прописа који немају директан ефекат на утврђивање материјално значајних износа и објелодањивања у финансијским извештајима, али усклађеност са њиховим одредбама може бити од суштинског значаја за оперативне аспекте пословања, способност ентитета да настави пословање или избјегне материјално значајне казне и сл. Неусклађеност са овим законима и прописима може имати материјално значајне ефекте на финансијске извештаје.

Уколико закључи да неусклађеност има материјално значајан ефекат на финансијске извештаје и ако тај ефекат није на одговарајући начин исказан у финансијским извештајима ревизор, у складу са ISA 705 (ISSAI 1705), изражава мишљење са резервом или негативно мишљење о финансијским извештајима.

Уколико је ревизор од стране руководства или лица задужених за управљање спријечен да прибави довољно одговарајућих ревизорских доказа на основу којих би могао да процијени да ли постоји или је вероватно да ће доћи до неусклађености, која може да има материјално значајан утицај на финансијске извештаје, изражава мишљење са резервом или уздржавајуће мишљење о финансијским извештајима, по основу ограничења дјелокруга ревизије у складу са ISA 705 (ISSAI 1705).

Коначно, уколико није у могућности да утврди да ли постоји неусклађеност и то услед ограничења по основу постојећих околности, а не услед ограничења наметнутих од стране руководства или лица задужених за управљање ревидованим ентитетом, ревизор разматра потенцијални ефекат на ревизорски извештај у складу, такође, са ISA 705 (ISSAI 1705).

У Табели бр. 3. дат је преглед изражених ревизорских мишљења након проведених финансијских ревизија у периоду од 1. јануара 2014. до 31. августа 2014. године.

Мишљење ревизора о истинитој и фер презентацији информација у финансијским извештајима дато је у пасусу одвојеном од пасуса у коме је дато мишљење о усклађености пословања ревидованог субјекта са значајним законима и другим релевантним прописима (Законом о буџетском систему Републике Српске, Законом о јавним набавкама БиХ, Законом о раду, Законом о платама у органима управе Републике Српске, подзаконским актима којима се уређује систем финансијског извештавања у јавном сектору и др.).

Табела бр.3: Преглед извршених финансијских ревизија у периоду од 1. јануара 2014. до 31. августа 2014. године

Р.бр.	Субјекти ревизије	Ревизорско мишљење		
		Финансијски извештаји	Усклађеност пословања	Скретање пажње
Корисници буџета Републике Српске				
1	Служба предсједника Републике Српске	позитивно мишљење	позитивно мишљење	не
2	Народна скупштина Републике Српске	позитивно мишљење	позитивно мишљење	не
3	Вијеће народа Републике Српске	позитивно мишљење	позитивно мишљење	не
4	Генерални секретаријат Владе Републике Српске	позитивно мишљење	позитивно мишљење	да

ГОДИШЊИ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ за 2014. годину

5	Министарство финансија	позитивно мишљење	мишљење са резервом	да
6	Министарство унутрашњих послова	позитивно мишљење	позитивно мишљење	да
7	Министарство просвјете и културе	мишљење са резервом	мишљење са резервом	да
8	Министарство правде	мишљење са резервом	мишљење са резервом	не
9	Министарство породице, омладине и спорта	позитивно мишљење	позитивно мишљење	не
10	Министарство управе и локалне самоуправе	позитивно мишљење	позитивно мишљење	не
11	Министарство науке и технологије	мишљење са резервом	мишљење са резервом	да
12	Министарство здравља и социјалне заштите	мишљење са резервом	мишљење са резервом	да
13	Министарство индустрије, енергетике и рударства	позитивно мишљење	мишљење са резервом	да
14	Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде	негативно	негативно	-
15	Министарство саобраћаја и веза	мишљење са резервом	мишљење са резервом	да
16	Министарство трговине и туризма	позитивно мишљење	мишљење са резервом	да
17	Министарство за просторно уређење, грађевинарст. и екологију	позитивно мишљење	позитивно мишљење	не
18	Министарство рада и борачко-инвалидске заштите	мишљење са резервом	мишљење са резервом	не
19	Министарство за економске односе и регионалну сарадњу	позитивно мишљење	позитивно мишљење	не
20	Министарство за избјеглице и расељена лица	мишљење са резервом	мишљење са резервом	да
21	Пореска управа Републике Српске	позитивно мишљење	мишљење са резервом	да
22	Републичка управа за геодетске и имовинско правне послове	мишљење са резервом	мишљење са резервом	да
23	КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЈЕШТАЈ СВИХ БУЏЕТСКИХ КОРИСНИКА	мишљење са резервом	мишљење са резервом	да
Ванбуџетски фондови у Републици Српској				
24	Фонд здравственог осигурања	мишљење са резервом	мишљење са резервом	да
25	Фонд за пензијско и инв.осигурање	мишљење са резервом	мишљење са резервом	да
26	Јавни фонд за дјечију заштиту	позитивно мишљење	мишљење са резервом	да
27	Завод за запошљавање	позитивно мишљење	мишљење са резервом	да
Јединице локалне самоуправе				
28	Општина Купрес	мишљење са резервом	мишљење са резервом	да
29	Општина Власеница	негативно мишљење	негативно мишљење	-
31	Општина Шипово	мишљење са резервом	мишљење са резервом	да
31	Општина Источни Мостар	мишљење са резервом	мишљење са резервом	да
32	Општина Калиновик	мишљење са резервом	мишљење са резервом	да
Јавна предузећа				

ГОДИШЊИ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ за 2014. годину

33	ЈП "Жељезнице Републике Српске"	негативно мишљење	негативно мишљење	-
-----------	---------------------------------	----------------------	----------------------	---

У следећој табели приказана је структура датих мишљења, према аспектима ревизије који су заступљени у оквиру финансијске ревизије и према врсти мишљења у складу са ISSAI ревизорским стандардима и смјерницама за ревизију у јавном сектору, за ревидовану фискалну 2013. годину³.

Табела бр.4: Структура датих ревизорских мишљења за 2013. годину

Ревизија финансијских извјештаја					Ревизија усклађености				
П	Псп	Р	Рсп	Н	П	Псп	Р	Рсп	Н
7	8	2	13	3	7	2	2	19	3
Укупно: 33 (тридесет три)					Укупно: 33 (тридесет три)				

Значење скраћеница:

- П = чисто позитивно мишљење,
- Псп = позитивно мишљење, уз скретање пажње,
- Р = мишљење са резервом,
- Рсп = мишљење са резервом, уз скретање пажње,
- Н = негативно мишљење.

У Табели бр. 5 приказана је структура укупно датих ревизорских мишљења у извјештајном периоду од 1. септембра 2013. до 31. августа 2014. године.

Табела бр.5: Структура датих ревизорских мишљења у извјештајном периоду од 1. септембра 2013. до 31. августа 2014. године

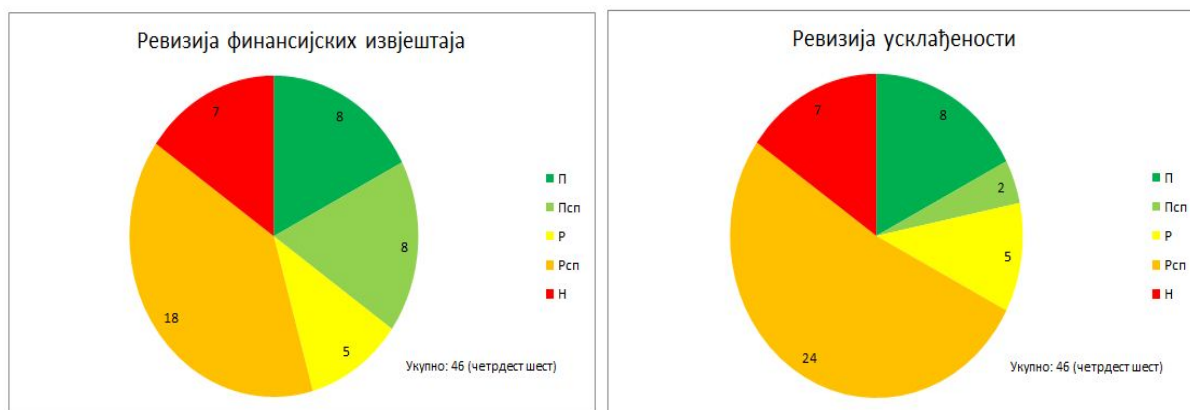
Ревизија финансијских извјештаја					Ревизија усклађености				
П	Псп	Р	Рсп	Н	П	Псп	Р	Рсп	Н
8	8	5	18	7	8	2	5	24	7
Укупно: 46 (четрдесет шест)					Укупно: 46 (четрдесет шест)				

Према подацима из Табеле бр. 5 може се закључити да у укупној структури издатих ревизорских мишљења у посматраном извјештајном периоду:

- у сегменту ревизије финансијских извјештаја, **34,78%** чине **позитивна** ревизорска мишљења (од чега се 17,39% односи на позитивна мишљења, уз додатно скретање пажње), **50,00%** чине **мишљења са резервом** (у оквиру чега се 39,13% односи на мишљења са резервом, уз додатно скретање пажње), док **15,22%** чине **негативна** ревизорска мишљења;
- у сегменту ревизије усклађености у складу са ISA 250, **21,74%** односи се на **позитивна** ревизорска мишљења, **63,04%** на мишљења са резервом а **15,22%** на **негативна** ревизорска мишљења.

Графички приказано, то изгледа овако:

³ У ову табелу је укључен и извјештај о ревизији у ЈП "Жељезнице Републике Српске", који се односи на пословну, 2012. годину.

Слика бр.1: Графички приказ структуре издатих ревизорских мишљења

Из наведеног се може јасно закључити да на укупну оцјену истине и фер презентације пословања ревидованих субјеката кроз њихове финансијске извјештаје, неусклађеност појединих материјално значајних пословних операција и трансакција са битним системским законима утиче више него сама примјена важећих рачуноводствених политика и процјена или поштивање правила и процедура у систему финансијског извјештавања у јавном сектору.

Тако је, на примјер, стварање обавеза изнад одобреног буџетског оквира у извјештајном периоду или значајан износ неизмирених текућих обавеза и након истека фебруара 2014. године, које су створене и уредно приказане у извјештају о извршењу буџета за 2013. годину, упркос чињеници да је највећи дио тих обавеза приказан у презентованим финансијским извјештајима, утицао на изражавање квалификованих ревизорских мишљења (на примјер, код Министарства рада и борачко-инвалидске заштите, Министарства правде, Министарства просвјете и културе, Консолидованог финансијског извјештаја корисника прихода буџета Републике Српске и др.).

Са друге стране, уочена тенденција у погледу значајног утицаја неусклађености пословања ентитета јавног сектора у Републици Српској на презентацију њихове имовинске и финансијске позиције у финансијским извјештајима јасно указује на потребу да се ревизији усклађености у наредном периоду посвети значајно већа пажња, посебно са аспекта захтјева садржаних у ISSAI смјерницама за ревизију усклађености у јавном сектору, бр. 4000, 4100 и 4200.

Према *ISSAI 4000 – Смјернице за ревизију усклађености – општи увод*, циљеви, обим и природа одређене ревизије усклађености зависе од читавог низа различитих фактора, укључујући и законске надлежности врховне ревизорске институције, као и законе и друге прописе који су релевантни за ревидовани ентитет. Уопштено гледајући, циљ ревизије усклађености је да омогући стицање разумног увјерења да ревидовани ентитет поступа у складу са утврђеним критеријумима. Ти критеријуми могу бити изведени из релевантног оквира финансијског извјештавања, закона, подзаконских прописа, парламентарних одлука, услова утврђених уговором или споразумом и сл.

У складу са ISSAI 4000, ревизија усклађености може бити успостављена на два различита начина:

- као ревизија која се обавља одвојено од ревизије финансијских извјештаја,

односно као посебан ревизорски задатак, у ком случају је примјењив ISSAI 4100 – Смјернице за ревизију усклађености – за ревизије одвојене од ревизије финансијских извјештаја или

- као ревизија усклађености у вези са ревизијом финансијских извјештаја, уз примјену одредаба ISSAI 4200 – Смјернице за ревизију усклађености повезану са ревизијом финансијских извјештаја.

У смислу наведеног, у Главној служби за ревизију је у току 2014. године припремљена нова Смјерница за примјену ISSAI оквира у фази извјештавања, којом је предвиђено да се, почев од 2015. године, након проведене финансијске ревизије дају два потпуно одвојена ревизорска мишљења, једно и истинитости и тачности презентације информација у финансијским извјештајима, а друго о усклађености пословања ревидованог субјекта.

2.3. Врсте ревизорских мишљења према ISA – ISSAI ревизорским стандардима

Према релевантним међународним ревизорским стандардима и смјерницама примјењивим од стране врховних ревизорских институција, послје проведене финансијске ревизије даје се неко од следећих мишљења:

- позитивно мишљење,
- мишљење са резервом,
- негативно мишљење или се
- ревизор уздржава од давања мишљења.

Позитивно мишљење

даје се када ревидовани финансијски извјештаји, у свим материјално значајним аспектима, пружају истинит и тачан приказ захтијеваних информација, у складу са усвојеним оквиром финансијског извјештавања. Такви финансијски извјештаји припремљени су на основу прихватљивих рачуноводствених основа и рачуноводствених политика и процјена које су досљедно примјењиване. Ставови изнесени у финансијским извјештајима досљедни су ревизоровом познавању ревидованог ентитета а извјештаји су у свим материјално значајним аспектима усклађени са законима и другим релевантним прописима.

Коначно, сва материјална питања релевантна за финансијске извјештаје адекватно су објелодањена.

Позитивно мишљење са скретањем пажње

У издатом ревизорском мишљењу некад је потребно да се скрене пажња на одређене чињенице које нису имале утицаја на ревизорско мишљење о ревидованим финансијским извјештајима, али је корисника тих финансијских извјештаја неопходно информисати о одређеним чињеницама, јер оне могу да имају утицаја на финансијске извјештаје и разумијевање суштине информација презентованих у њима.

Овај утицај зависи од будућих радњи или догађаја који нису под директном контролом ревидованог субјекта, али свакако могу утицати на његове финансијске извјештаје.

Скретање пажње на одређена питања, односно наглашавање појединих информација и чињеница не сматра се изражавањем резерве на дато мишљење и додаје се у посебном одјелу након дијела у којем је изражено позитивно мишљење.

Мишљење са резервом

У складу са ISSAI 1705, мишљење са резервом изражава се у случајевима када се на основу прикупљених ревизорских доказа закључи да ревидовани финансијски извјештаји у цјелини нису без материјално погрешних исказа, односно када се након довољно прикупљених адекватних ревизорских доказа закључи да су погрешни искази, појединачно или заједно, материјално значајни, али нису прожимајући за финансијске извјештаје или када ревизор није у могућности да прикупи довољно адекватних ревизорских доказа на којима ће засновати своје мишљење, али закључи да могући ефекти неоткривених погрешних исказа на финансијске извјештаје, уколико их има, могу бити материјалне природе, иако не и свеобухватни.

Негативно мишљење

Негативно мишљење изражава се у случајевима када је ефекат неслагања од таквог материјалног значаја за финансијске извјештаје, да се може закључити како мишљење са резервом не би било примјерено за објављивање чињенице да презентовани финансијски извјештаји кориснике доводе у заблуду или да су непотпуни.

Изражавање негативног мишљења јасно указује на чињеницу да финансијски извјештаји не приказују истинито и објективно, у свим материјално значајним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза ревидованог субјекта на одређени дан и извршење његовог буџета у периоду који се завршава тога дана, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања. Негативно ревизорско мишљење, такође, значи да ревидовани субјект у току посматраног периода није у свим материјално значајним аспектима примијенио законске и друге прописе, у смислу захтјева ISA 250.

Уздражавање од мишљења

Ако услед нејасноћа или ограничења обима ревизије не постоји реална могућност да се изрази одговарајуће ревизорско мишљење у погледу истините и фер презентације информација у ревидованим финансијским извјештајима, ревизор се уздржава од давања мишљења.

То заправо значи да није у могућности да изрази мишљење у складу са опште прихваћеним ревизорским стандардима и принципима.

2.4. Значајни налази и препоруке финансијске ревизије у извјештајном периоду

Утврђене грешке и неправилности које су за посљедицу имале мишљење са резервом на финансијске извјештаје буџетских корисника, фондова и Консолидованог годишњег извјештаја о извршењу буџета Републике се односе на:

- неусаглашена стања обавеза и потраживања,
- непотпуне евиденције текућих расхода за чије покриће нису обезбијеђена средства у 2013. год.,
- неевидентирани и неисказани издатке за отплату дугова из ранијих година,
- неправилне класификације расхода и издатака,
- потцијењене расходе обрачунског карактера,
- грешке у исказаним стањима нефинансијске имовине и непотпун обрачун амортизације,
- неисказана краткорочна доспијећа обавеза по кредитима,
- нереално исказано стање спорних потраживања,
- прецијењена потраживања за 13,4 милиона КМ,
- неправилно исказане финансијске и обрачунске односе,
- корекције финансијског резултата у консолидованом билансу успјеха (потцијењен негативан финансијски резултат за 12,4 милиона КМ),
- неисказане приливе од задуживања и одливе из пословних активности,
- прецијењен суфицит на фонду 01 (за 23,6 милиона КМ) и потцијењено нето финансирање за 4,4 милиона КМ у консолидованом извјештају о извршењу буџета,
- мање исказан непокривени дефицит за 28,1 милион КМ,
- неправилне ванбилансне евиденције,
- неправилне евиденције улагања средстава у разне пројекте или активности по пројектима,
- неправилне елиминације новчаних трансфера и других интерних трансакција и
- непотпуна објелодањивања у Напоменама уз финансијске извјештаје.

Утврђене грешке и неправилности које су за посљедицу имале мишљење са резервом на финансијске извјештаје јединица локалне самоуправе се односе на:

- непотпуне евиденције нефинансијске имовине и потраживања,
- непотпуност евиденција нефинансијске имовине пренесене у складу са Законом о утврђивању и преносу права располагања имовином на јединице локалне самоуправе,
- неправилан књиговодствени третман преузете војне имовине уступљене општинама без накнаде,
- неправилну процјену вриједности нефинансијске имовине,
- исказивање нефинансијске имовине стављене у употребу као "нефинансијска имовина у припреми", што за посљедицу има необрачунату амортизацију и нереално исказану нето вриједност имовине,
- непотпуност расхода који припадају извјештајном периоду или значајно погрешне класификације расхода,

ГОДИШЊИ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ за 2014. годину

- нереално исказан финансијски резултат и суфицит/дефицит периода који је последица неправилних евиденција,
- неправилне ванбилансне евиденције и
- непотпуна објелодањивања у Напоменама финансијске извјештаје.

Разлози за давање мишљења са резервом за усклађеност пословања буџетских корисника и јединица локалне самоуправе са значајном законском регулативом се углавном односе на неусклађеност процедура, поступака и трансакција са:

- Законом о буџетском систему Републике Српске,
- Законом о извршењу буџета за 2012. и 2013. годину,
- Законом о јавним набавкама Босне и Херцеговине,
- Законом о платама запослених у органима управе Републике Српске,
- Законом о раду,
- Законом о државним службеницима и
- Законом о задуживању, дугу и гаранцијама Републике Српске.

Неусклађеност са Законом о буџетском систему Републике Српске односи се на стварање обавеза изнад износа средстава која су одобрена ребалансом буџета за 2013. годину и изнад износа расположивих средстава, тако да су значајне обавезе остале неизмирене са 28.2.2014. године (најмање 152 милиона КМ) и пале на терет буџета за 2014. годину, што није у складу са чл. 39. и 40. Закона о буџетском систему (Министарство рада и борачко инвалидске заштите, Министарство просвјете, Министарство правде, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде - Агенција за аграрна плаћања, Министарство индустрије, енергетике и рударства).

Поред наведеног, Фонд здравственог осигурања, Фонд за пензијско и инвалидско осигурање и Завод за запошљавање имали су 251,4 милиона КМ неизмирених доспјелих обавеза са 28.02.2014. године.

На нивоу консолидованог годишњег извјештаја о извршењу буџета Републике су, због створених обавеза изнад износа ребалансом одобреног буџета, утврђени већи расходи и издаци за 48 милиона КМ од исказаних.

Већи број буџетских корисника није саставио збирне буџетске захтјеве прописане чланом 24. Закона о буџетском систему Републике Српске.

Неусклађености пословања јединица локалне самоуправе са Законом о буџетском систему Републике Српске односе се на:

- нереално и непрецизно планирање буџетских прихода и примитака, расхода и издатака,
- значајна одступања остварених расхода и издатака у односу на планиране,
- веће расходе од остварених прихода,
- стварање обавеза изнад буџетом одобрених и расположивих средстава за извјештајну годину, те
- недовољне активности на наплати непореских прихода (Град Бијељина, Град Бања Лука, општине Србац, Берковићи, Соколац, Шипово, Купрес, Источни Мостар).

ГОДИШЊИ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ за 2014. годину

Неусклађености са Законом о извршењу буџета за 2012. и 2013. годину везане су за недефинисане критеријуме за додјелу средстава гранта и нетранспарентност додјеле (Град Бијељина, Град Бања Лука, општине: Калиновик, Србац, Вукосавље, Источни Дрвар, Берковићи), нерационално трошење буџетских средстава (Општина Србац), реалокације средстава буџетске резерве (одлуке Владе Републике Српске), веће буџетске расходе и издатке од остварених прихода и примитака за 37,6 милиона и неисказано извршење буџета по основу измиренних обавеза из 2012. године за 24,4 милиона КМ (Консолидовани извјештај о извршењу буџета за 2013. годину).

Неусклађености са Законом о јавним набавкама (Пореска управа, Министарство финансија, Министарство за избјегла и расељена лица, Министарство трговине и туризма, Министарство науке и технологије, Министарство правде- Основни суд Бања Лука и Казнено поправни завод Бања Лука, Министарство просвјете и културе, Министарство здравља и социјалне заштите, Републичка управа за геодетске и имовинско правне послове, Град Бијељина, Град Бања Лука, општине: Србац, Вукосавље, Соколац, Оштра Лука, Источни Дрвар, Берковићи, Шипово, Купрес, Источни Мостар) биле су присутне код појединих буџетских корисника и код свих јединица локалне самоуправе изузев Општине Калиновик. Односе се на:

- набавке по директним споразумима које су веће од дозвољеног лимита од 10%,
- непровођење уопште прописаних поступака набавки и мањкавости приликом провођења набавки и избора поступака: преговарачких поступака без објаве обавјештења,
- дијелење набавки,
- вредновања понуда,
- закључивања анекса уговора,
- непоштовање уговорених рокова и сл.

Неусклађености са Законом о платама запослених у органима управе Републике Српске биле су присутне код мањег броја буџетских корисника, а углавном се односе на исплате накнада за 8. март, накнада за туристичка путовања, за посебне резултате у раду и накнада за одвојен живот, те неусклађеност платних коефицијената (Завод за запошљавање Пале, Фонд здравственог осигурања, Министарство за избјегла и расељена лица, Министарство финансија, Министарство просвјете и културе, Министарство рада и борачко инвалидске заштите, Министарство трговине и туризма - Туристичка организација, Град Бања Лука, општине: Србац, Вукосавље, Соколац).

Неусклађености са Законом о раду и Законом о државним службеницима се односе на: неправилности везане за уговоре о повременим и привременим пословима (трајање дуже од 60 дана), уговоре на одређено вријеме у трајању дужем од 6 мјесеци, уговоре о дјелу за послове који као резултат немају дјело предвиђено Законом, запошљавање без јавног конкурса, запошљавање лица која не испуњавају прописане услове, те плаћање накнада волонтерима (Пореска управа, Министарство финансија, Републичка управа за геодетске и имовинско правне послове, Министарство индустрије, Министарство рада и борачко инвалидске заштите, Министарство саобраћаја и веза, Фонд за пензијско и инвалидско осигурање).

Неусклађеност са Законом о задуживању, дугу и гаранцијама Републике Српске која је утицала на мишљење са резервом утврђена је код Универзитета Источно Сарајево (Управни одбор Универзитета у Источном Сарајеву је донио Одлуку о кредитном задужењу у износу од 12.000.000 КМ, што није у складу са чланом 17. Закона о задуживању, дугу и гаранцијама Републике Српске, којим је прописано да одлуку о задужењу може донијети само Народна скупштина Републике Српске).

Најзначајнија питања на која је извршено *скретање пажње*, а која нису утицала на квалификовано мишљење код нижих буџетских корисника, али су имала утицај на ревизорски извјештај о Консолидованом годишњем финансијском извјештају за кориснике буџета Републике Српске су:

- необезбијеђена буџетска средства за обавезе које су одобрене ребалансом буџета и које су настале код буџетских корисника, чије извршење пада на терет буџета 2014. године (Министарство индустрије, енергетике и рударства; Министарство рада и борачко инвалидске заштите; Министарство науке и технологије; Министарство трговине и туризма; Министарство за избјегла и расељена лица; Министарство саобраћаја и веза; Министарство здравља и социјалне заштите; Министарство просвјете и културе; Министарство унутрашњих послова; Фонд здравственог осигурања);
- значајна неусаглашеност евиденција пријављених и уплаћених доприноса и репрограмираних потраживања које је фондovima социјалне сигурности и јединицама локалне самоуправе доставила Пореска управа Републике Српске;
- неодговарајуће класификације приликом планирања субвенција и грантова (Министарство просвјете и културе, Министарство саобраћаја и веза, Министарство породице, омладине и спорта);
- неусаглашено књиговодствено и стварно стање финансијске и нефинансијске имовине бивше Републичке управе царина;
- закључивање уговора о јавно-приватном партнерству без сагласности Владе Републике Српске (Фонд здравственог осигурања);
- умањење вриједности имовине ЈП "Путеви Републике Српске" за 2 милијарде КМ за ефекат процјене вриједности имовине извршене од стране интерне комисије и др.

Скретање пажње на одређена питања извршено је и у ревизијским извјештајима јединица локалне самоуправе. Та питања се односе на:

- неусаглашеност евиденција пореских потраживања код општина и Пореске управе Републике Српске (Шипово, Купрес, Источни Мостар);
- непотпуност евиденција о нефинансијској имовини пренесеној на јединице локалне самоуправе у складу са Законом о утврђивању и преносу права располагања имовином (Вукосавље);
- неправилну примјену Упутства за примјену МРС ЈС 23 (Општина Купрес);
- непотпуну интерну регулативу;
- недоношење програма за коришћења средстава остварених по основу накнада по посебним законима (Град Бијељина, Град Бања Лука, општине: Вукосавље, Источни Дрвар, Соколац, Калиновик, Шипово).

Разлози давања негативног мишљења су значајно погрешни искази билансних позиција (прихода и примитака, расхода и издатака, као и имовине и обавеза, те неисказани примици од задуживања) који прожимају све дијелове финансијских извјештаја који чине консолидовани извјештај и значајне неусклађености за законском и интерном регулативом (Закон о буџетском систему, Закон о извршењу буџета, Закон о јавним набавкама, Законом о задуживању, дугу и гаранцијама Републике Српске, Правилник о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за кориснике прихода буџета Републике, општине, градова и фондова, интерни правилници).

Неусклађеност са Законом о задуживању, дугу и гаранцијама Републике Српске, која је у великој мјери определијелила негативно мишљење, утврђена је код Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде (без Одлуке Народне скупштине Републике Српске потписан је уговор којим је створено задужење код пословне банке у износу од 20.000.000 КМ).

2.5. Анализа провођења препорука датих субјектима ревизије

У оквиру објављених ревизорских извјештаја у периоду од 01.09.2013. до 31.08.2014. године (46), Главна служба за ревизију дала је укупно 393 препоруке.

За министарства и друге кориснике буџета дате су укупно 142 препоруке.

У оквиру ревизијског извјештаја о Консолидованом годишњем финансијском извјештају за кориснике буџета Републике Српске дато је 12 препорука.

Фондовима је дато укупно 20 препорука.

Јединицама локалне самоуправе дате су 204 препоруке.

Коначно, јавном предузећу "Жељезнице Републике Српске" дато је 25 препорука.

Од укупно 260 препорука које су садржане у ревизијским извјештајима издатим у претходном ревизорском циклусу, тј. у периоду од 1. септембра 2012. до 31. августа 2013. године, статус препорука провјерен је за њих укупно 180, док за 80 датих препорука, углавном јединицама локалне самоуправе, статус још није провјерен. Разлог овоме је чињеница да тренутни капацитети Главне службе за ревизију не обезбјеђују редовну ревизију код свих или бар већине јединица локалне самоуправе у Републици Српској.

На основу провјере степена провођења и статуса за 180 препорука датих у претходном ревизорском циклусу, утврђено је да је:

- у потпуности проведено 99 препорука **(55,00%),**
- 46 препорука **(25,56%)** проведено дјелимично, док
- 35 препорука **(19,44%)** није проведено.

У односу на податке из претходног ревизорског циклуса, када је утврђено да је око 78% препорука проведено у потпуности или дјелимично, док око 22% није проведено уочава се благи тренд побољшања у погледу поступања ревидованих субјеката по препорукама Главне службе за ревизију.

ГОДИШЊИ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ за 2014. годину

Ипак, овај ниво провођења ревизорских препорука ни даље се не може сматрати задовољавајућим, па је у наредном периоду неопходно заједнички предузети одговарајуће координисане мјере и активности како би се стање у укупној финансијској дисциплини у јавном сектору у Републици Српској побољшало.

У смислу наведеног, Акционим планом развоја Главне службе за ревизију у 2014. години предвиђено је успостављање јавног регистра ревизорских препорука и то по свим сегментима ревизије за чије провођење Главна служба за ревизију има законом успостављени мандат. Овим регистром би релевантним институцијама у Републици Српској, као и јавности уопште, требао да буде осигуран стални приступ ажурним информацијама о ревизорским препорукама и (не)провођењу датих препорука од стране конкретних субјеката ревизије на основу чега би, поред осталог, била олакшана анализа разлога за њихово дјелимично непровођење и благовремено предузимање одговарајућих активности у циљу отклањања свих препрека објективне и субјективне природе.

У складу са наведеним циљем, утврђеним Акционим планом развоја Главне службе за ревизију у 2014. години, Главна служба за ревизију је током августа ове године, на свом званичном веб сајту, активирала јавни регистар ревизорских препорука.

3. РЕЗУЛТАТИ ПРОВЕДЕНИХ РЕВИЗИЈА УЧИНКА

На основу одређења из Стратегије развоја Главне службе за ревизију јавног сектора Републике Српске за период од 2014. до 2020. године, а у складу са капацитетима Главне службе за ревизију, у актуелном ревизорском циклусу проведене су три ревизије учинка. Овим ревизијама обухваћене су сљедеће области:

- финансијско управљање у јавном сектору Републике Српске,
- активности и процеси у надлежности локалних заједница и
- рад и запошљавање.

Ревизијски циклус је започео у 2013. а завршен половином 2014. године објављивањем три извјештаја ревизије учинка:

- Управљање наплатом доприноса,
- Запошљавање у јавној управи и
- Утврђивање и наплата непореских прихода у јединицама локалне самоуправе у Републици Српској.

Поред поменутих ревизија учинка, Главна служба за ревизију провела је и ревизију – накнадни преглед праћења провођења препорука из Извјештаја ревизије учинка „Додјела и реализација концесија из области енергетике (мале хидроелектране) у Републици Српској“.

Све ревизије учинка проведене су у складу са ISSAI стандардима ревизије за јавни сектор и интерним правилима и процедурама Главне службе за ревизију. Прелиминарни налази ревизије учинка су путем фокус групе представљени ревидованим институцијама и другим заинтересованим странама и на тај начин су обезбијеђени додатни квалитет, разумљивост и прихватљивост налаза ревизије и Извјештаја ревизије учинка.

Примједбе на нацрте извјештаја уложили су Пореска управа Републике Српске, на Нацрт извјештаја "Управљање наплатом доприноса" и Министарство индустрије, енергетике и рударства Републике Српске, на Нацрт извјештаја о накнадном прегледу ревизије учинка "Додјела и реализација концесија у области енергетике". Све примједбе су размотрене с посебном пажњом, а основане и документоване примједбе су прихваћене и укључене у коначне ревизорске извјештаје. Ревидоване институције су се углавном веома афирмативно изјасниле на нацрте извјештаја ревизије учинка у форми коментара, као и да немају примједби на одабране теме за ревизију и саме извјештаје о проведеним ревизијама учинка.

Резултати појединачних ревизија учинка презентовани су путем извјештаја ревизије учинка који садрже детаљне налазе, закључке и препоруке.

Сви извјештаји ревизије учинка, као основни производи ревизијског процеса, јавни су документи и достављени су свим институцијама у складу са одредбама Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске (Народној скупштини Републике Српске, Предсједнику Републике Српске, Одбору за ревизију, Влади Републике Српске и ревидованим институцијама), те објављени на веб страници Главне службе за ревизију.

3.1. Општи закључци актуелног циклуса ревизије учинка

Генерално посматрајући, актуелни ревизијски циклус показао је да:

- активности и мјере институција јавног сектора у подручјима које су ревидоване нису дале резултате који би били у функцији остваривања стратешких циљева и одређења утврђених стратегијама и политикама власти у Републици Српској,
- присутна координација и комуникација између институција јавног сектора које имају одређене улоге, надлежности и одговорности за организовање и функционисање одређених подручја, укључујући размјену идеја, искустава и добрих пракси, није довољна,
- нису успостављени потребни регистри и базе података, као веома битна основа у процесу доношења пословних и других одлука и као показатељ транспарентности рада јавног сектора у Републици Српској,
- постоје одређене слабости у стратешком, годишњем и оперативном планирању укључујући и финансијско планирање; у процесу планирања не постављају се јасни стратешки и оперативни циљеви, планске и програмске активности, ресурси за њихову реализацију, резултати и утицај резултата на остваривање стратешких и оперативних циљева,
- приликом доношења нових и промјена постојећих законских рјешења не проводи се у потпуности и досљедно процјена утицаја прописа на друштвене, економске и привредне процесе и активности, а посебно из перспективе економичности, ефикасности и ефективности,
- приликом предлагања и креирања мјера системског и оперативног карактера није претходила анализа и евалуација постојећег стања, нити су се периодично вршиле анализе и евалуације постигнутих резултата и испуњених циљева примјеном нових системских и оперативних мјера,
- нису успостављени или се недовољно користе интерни капацитети за контролу, ревизију и евалуацију. Проведене интерне контроле, ревизије и евалуације нису у функцији унапређења организације и функционалности јавног сектора и управљања активностима и процесима у јавном сектору,
- постојећи систем извјештавања није орјентисан ка учинку. Извјештаји и информације институција јавног сектора не садрже податке и информације о оствареним резултатима, постигнутим циљевима, утицају резултата на постизање утврђених циљева, имплементацију усвојених стратегија и политика.

На основу налаза ревизије и општих и посебних закључака формулисане су препоруке институцијама јавног сектора на краткорочном и дугорочном основу, чијом имплементацијом је могуће унаприједити организацију, функционисање и управљање јавним сектором, а јавну одговорност подићи на виши ниво.

Путем три Извјештаја ревизије учинка Главна служба за ревизију понудила је укупно 24 препоруке Влади Републике Српске, ресорним министарствима и другим институцијама јавног сектора чије активности и процеси су били предмет ревизије учинка.

3.2. Ревизија учинка „Управљање наплатом доприноса“

Основна сврха ове ревизије била је да се испита како се управља наплатом доприноса, да ли се активности везане за наплату доприноса проводе на ефикасан начин и да ли промјене у систему наплате доприноса резултирају повећањем наплате, као и да се на основу проведене ревизије понуде препоруке чијим провођењем је могуће унаприједити управљање системом наплате доприноса.

Ревизија је своја истраживања усмјерила на активности институција у циљу ефикаснијег управљања доприносима и повећања њихове наплате.

У складу с тим, ревизија се фокусира на испитивање активности Министарства финансија Републике Српске, Пореске управе Републике Српске, као и јавних фондова за које доприноси представљају основни извор финансирања.

У оквиру истраживања у главној студији, а у складу са организацијом и надлежностима унутар Пореске управе Републике Српске, ревизија је прикупљање података и информација дијелом обавила у подручним центрима и подручним јединицама ове управе. Активности ревизије према Плану рада проводиле су се у подручним центрима у Бањој Луци, Бијељини и Источном Сарајеву и подручним јединицама у оквиру ових подручних центара и то у Бањој Луци, Градишци, Бијељини, Угљевику, Палама и Источном Новом Сарајеву.

Са временског аспекта обухваћен је период од 4 године, од 2010. до 2013. године.

У фокусу истраживања биле су активности планирања, контроле, наплате и извјештавања, а посебно мјере и активности на плану редовне наплате, принудне наплате, репрограма, поступака стечаја и ликвидације и улоге пореских контрола.

На основу налаза у овој ревизији учинка може се извести основни закључак о систему управљања наплатом доприноса, према коме:

активности и мјере надлежних институција на плану наплате доприноса нису резултирале реалним и релативним повећањем наплате доприноса. Повећан је дебаланс између пријављених и наплаћених доприноса, а укупан износ ненаплаћених доприноса се повећава у посматраном периоду, те је на крају 2013. године износио око 680 милиона КМ.

Ниво наплате доприноса рефлектује се на функционисање фондова, њихову финансијску позицију и остваривање права корисника.

Ради унапрјеђења система управљања наплатом доприноса ревизија је понудила укупно 11 препорука и то пет препорука за Владу Републике Српске и Министарство финансија Републике Српске и шест препорука за Пореску управу Републике Српске. Имплементацијом наведених препорука могуће је унаприједити систем управљања наплатом доприноса.

Препоруке су једним дијелом усмјерене према Влади Републике Српске и Министарству финансија Републике Српске који имају улогу као регулатор у погледу креирања, припремања и предлагања политика и законских прописа,

креирања и доношења подзаконских прописа и мјера системског и оперативног карактера и улогу надзора обзиром на организационо позиционирање Пореске управе у оквиру Министарства финансија Републике Српске, а другим дијелом према Пореској управи као носиоцу оперативних мјера и активности на плану контроле и наплате доприноса.

Закључци и препоруке које се односе на Пореску управу Републике Српске добрим дијелом се могу односити и на њене активности на плану контроле и наплате других јавних прихода у њеној надлежности.

3.3. Ревизија учинка „Запошљавање у јавној управи“

Основна сврха ове ревизије била је да се испита да ли је и у којој мјери запошљавање у јавној управи у Републици Српској засновано на резултатима рада и јасно повезано са његовим утицајем на остваривање дефинисаних циљева јавне управе као цјелине.

Проблем којим се бавила ова ревизија учинка јесте управљање запошљавањем у јавној управи, посматрано кроз ниво његове заснованости на јасним циљевима и мјерљивим резултатима рада јавне управе и њеног утицаја на очекиване промјене у друштву.

Сврха испитивања која су извршена јесте давање одговора на питање у којој је мјери јавна управа своје управљање кадровима, планирање, извршавање планова и праћење истог ускладила са принципима доброг управљања и каква се побољшања у том смислу могу постићи у наредном периоду.

Запошљавање је посматрано кроз фазе планирања, реализације и праћења, посматрано у контексту укупних постојећих кадровских потенцијала и цјеловитог управљања промјенама истих, а све сагледавано из перспективе заснованости и повезаности са циљевима и резултатима сваке институције и радних мјеста појединачно.

Ревизија је испитивања провела на узорку од девет институција који обухвата четири министарства у Влади Републике Српске: Министарство финансија, Министарство рада и борачко инвалидске заштите, Министарство индустрије, енергетике и рударства, Министарство просторног уређења, грађевинарства и екологије, двије републичке управе: Пореску управу и Републичку управу за инспекцијске послове и три локалне управе: општине Дервенту и Прњавор и Град Добој.

Ревизијом је обухваћен период од три године, од 2011. до 2013. године

На основуведеног испитивања закључено је да се

запошљавањем у јавној управи управља кроз веома сложен процес усаглашавања и неефикасног одлучивања који није заснован на јасним показатељима циљева и мјерљивих резултата рада јавне управе.

Планирање кадрова у јавној управи је непотпуно и нередовно, а донесени плански акти кадрова нису јасно повезани са циљевима из стратегија и економских политика ни са резултатима из годишњих програма рада.

Поступци запошљавања у јавној управи нису провођени правовремено, транспарентно и на основу усаглашених критеријума за избор најбољих кандидата.

Такође, праћење и анализа, као нужни управљачки алати, нису кориштени у потребној мјери ни на прави начин у управљању запошљавањем.

На основу својих налаза и закључака, ревизија је Влади Републике Српске и нижим нивоима власти понудила четири препоруке о томе које промјене треба вршити у управљању запошљавањем у јавној управи да би оно са сигурношћу резултирало постизањем дефинисаних циљева развоја.

Имајући у виду сложеност ове проблематике, нивое власти са различитим надлежностима и вријеме потребно за провођење системских промјена, препоруке су дате управо по тим сегментима.

3.4. Ревизија учинка „Утврђивање и наплата изворних прихода у јединицама локалне самоуправе у Републици Српској“

Сврха ове ревизије учинка била је да се испита начин управљања непореским приходима у јединицама локалне самоуправе у Републици Српској. Ревизија се бавила анализом која се односи на активности јединица локалне самоуправе на наплати и контроли наплате непореских прихода, њиховог планирања и утврђивања, доношења подзаконских аката за обрачун непореских прихода и процедура за евидентирање.

Ревизија је испитивала комуникације и координацију различитих нивоа власти у управљању непореским приходима, као и предуслове у јединицама локалне самоуправе за успјешно утврђивање, наплату и контролу непореских прихода.

Такође, сагледани су улога и утицај републичких органа око регулисања и праћења непореских прихода.

Фокус ревизије учинка био је првенствено на приходима који у потпуности припадају јединицама локалних самоуправа и из којих се финансирају јединице локалних самоуправа, а који се не дијеле између буџета Републике Српске и буџета јединица локалних самоуправа.

Према унапријед утврђеним критеријумима испитивање је проведено у осам јединица локалне самоуправе и то градовима Приједор, Добој и Требиње и општинама Нови Град, Градишка, Брод, Зворник и Вишеград.

Поред наведених јединица локалне самоуправе, ревизија је испитивала и активности Министарства финансија, Министарства управе и локалне самоуправе и Министарства за економске односе и регионалну сарадњу у Влади Републике Српске.

Ревизијом је обухваћен временски период од четири године, од 2010. до 2013. године.

Као најзначајнији критеријим за одабир узорка непореских прихода за потребе ове ревизије учинка узета је вриједност непореских прихода прикупљених у свим јединицама локалне самоуправе у Републици Српској у периоду од 2010. до 2013. године.

Према овом критеријуму, од свих непореских прихода истичу се три групе прихода:

- група – Накнаде по разним основама,
- група – Комуналне накнаде и таксе и
- група – Приходи од закупа и ренте.

Ове групе непореских прихода заузимају просјечно годишње више од 2/3 укупних непореских прихода у цијелој Републици Српској у наведеном периоду.

На основу проведене ревизије општи закључак ревизије је да

у управљању непореским приходима није осигуран системски приступ и нису створене претпоставке за балансирано уважавање ограничених могућности пореских обвезника и нараслих потреба грађана у локалним заједницама.

Планирање непореских прихода није засновано на одговарајућим основама и претпоставкама. Јединице локалне самоуправе не располажу адекватним механизмима и алатима за успјешну наплату непореских прихода.

Коначно, праћење и евалуација непореских прихода нису заступљени на нивоу укупног система, али ни на нивоу прихода у јединицама локалне самоуправе.

Ради унапређења система управљања непореским приходима ревизија је понудила девет препорука, од тога пет препорука Влади Републике Српске и надлежним министарствима и четири препоруке јединицама локалне самоуправе. Имплементацијом ових препорука могуће је унаприједити управљање системом непореских прихода у погледу њиховог утврђивања, планирања, контроле и наплате.

3.5. Накнадни преглед провођења препорука из извјештаја о ревизији учинка "Додјела и реализација концесија из области енергетике (мале хидроелектране) у Републици Српској"

У актуелном ревизорском циклусу проведено је и накнадни преглед провођења препорука по Извјештају ревизије учинка „Додјела и реализација концесија у области енергетике (мале хидроелектране) у Републици Српској“ који је објављен 2010 године.

Циљ овог накнадног прегледа био је да се утврди како на који начин су институције обухваћене ревизијом, на које се односе дате препоруке, реаговале на Извјештај ревизије учинка односно препоруке ревизије. Накнадним прегледом обухваћене су активности и мјере које су предузимали Министарство индустрије, енергетике и рударства у Влади Републике Српске и Комисија за концесије Републике Српске.

Министарство индустрије, енергетике и рударства донијело је Акциони план на провођењу препорука из Извјештаја ревизије учинка с циљем унапређења ефикасности у процесу додјеле и реализације концесија. Провођење активности и мјера из Акционог плана резултирало је повећањем броја изграђених и малих хидроелектрана у функцији, повећањем броја малих хидроелектрана у пробном раду, а већи број додијељених концесија је у вишој фази реализације у односу на период који је ревизија посматрала.

4. ПОСЕБНЕ РЕВИЗИЈЕ

Према одредбама члана 23. важећег Закона о ревизији, Народна скупштина Републике Српске или надлежни скупштински одбор, као и Влада Републике Српске, уз сагласност надлежног скупштинског одбора, од Главне службе за ревизију могу да захтијевају да изврши посебну ревизију.

За захтјеве по посебним ревизијама неопходно је обезбиједити посебна финансијска средства.

Главна служба за ревизију дужна је да о извршеним ревизијама поднесе извјештај, у складу са чланом 21. Закона о ревизији.

Као и у претходним, и у току овог извјештајног периода, од стране различитих јавних институција и организација поднесено је више захтјева за обављањем тзв. посебних ревизија.

На основу проведених расправа и дискусија о предметним захтјевима, а у складу са постојећим капацитетима и реалним могућностима Главне службе за ревизију, Одбор за ревизију је дао сагласност да се у току 2013. започне и 2014. године оконча посебна (финансијска) ревизија у ЈП "Жељезнице Републике Српске" а.д., Добој, као и да се до краја 2013. године изврше посебне ревизије у општини Градишка и пројекта НОРБАС (Универзитет у Бањој Луци).

Главна служба за ревизију је посебне ревизије у општини Градишка и пројекта НОРБАС окончала до краја 2013. године, а посебну ревизију у ЈП "Жељезнице Републике Српске" започела у новембру 2013. а окончана у априлу 2014. године.

Када је ријеч о финансијској ревизији у ЈП "Жељезнице Републике Српске", напомиње се да је ово прва финансијска ревизија у неком од јавних предузећа у Републици Српској након "паузе" од неколико година.

Овакве ревизије су раније рађене спорадично и углавном на основу посебних захтјева. Измјенама и допунама Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске извршеним током 2014. године утврђена је обавеза Главне службе за ревизију да у свој сваки годишњи ревизорски план, поред осталих, укључи и адекватан број ревизија у јавним предузећима.

У складу са наведеним, до краја 2014. године очекује се окончање најмање три финансијске ревизије у јавним предузећима из области комуналних дјелатности, као и финансијска ревизија у ЈП "Путеви Републике Српске" д.о.о. Бања Лука.

5. ЗАКЉУЧАК

Годишњи ревизорски извјештај Главне службе за ревизију јавног сектора Републике Српске сачињен је у складу са одредбама члана 21., став 6. Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 98/05 и 20/14) и, као такав, представља један од два годишња извјештаја којег Главна служба за ревизију, у складу са важећим законским концептом, треба да припреми и упути у одговарајућу процедуру.

Годишњи ревизорски извјештај се, након разматрања и усвајања од стране надлежног скупштинског одбора (Одбора за ревизију), заједно са Извјештајем оведеној финансијској ревизији Консолидованог извјештаја о извршењу буџета Републике Српске (Консолидованог годишњег финансијског извјештаја за кориснике буџета Републике Српске) доставља на разматрање и усвајање у Народну скупштину Републике Српске.

У складу са одредбама члана 26., Закона о ревизији, Главна служба за ревизију припрема и тзв. "Финансијски извјештај о пословању", односно "Годишњи извјештај о активностима", припремљен и презентован у складу са захтјевима Закона о трезору и Закона о буџетском систему Републике Српске.

Годишњи извјештај о активностима, поред информација о пословању, треба да обухвати и финансијски извјештај Главне службе за ревизију.

Према важећим законским одредбама, Годишњи извјештај о активностима Главне службе за ревизију доставља се на разматрање надлежном скупштинском одбору (Одбору за ревизију) како би се на основу њега, поред осталог, утврдио и коначан буџетски оквир Главне службе за ревизију за наредну фискалну годину.

Главна служба за ревизију је по процедури и у роковима утврђеним Законом о буџетском систему Републике Српске и у законом прописаној форми припремила и доставила свој годишњи финансијски извјештај, како би информације о њеном пословању у фискалној, 2013. години, на одговарајући начин биле консолидоване у оквиру Консолидованог извјештаја о извршењу буџета Републике Српске.

Одбору за ревизију Народне скупштине Републике Српске припремљен је и прослијеђен законом захтјевани Годишњи извјештај о активностима, у прилогу ког се налази и Годишњи финансијски извјештај Главне службе за ревизију за 2013. годину.

У Бањој Луци, августа 2014. године.

замјеник Главног ревизора

/Дарко Пејић/

Главни ревизор

/др Душко Шњегота/